

Historiska Berättelser

FINLAND OCH RYSSLAND I ETT HISTORISKT PERSPEKTIV

Vår oberäknliga granne har pinat oss i århundraden och
givit oss skäl att mynta begreppet
”Lita Aldrig på en RYSS !”

Lita aldrig på en Ryss !

Lars-Eric Thylin / 2022

Rysslands kärleksförklaringar genom historien

STORA OFREDEN	1713-1721
LILLA OFREDEN	1741-1743
FINSKA KRIGET	1808-1809
FÖRRYSKNINGEN	1899
INBÖRDESKRIGET	1918
VINTERKRIGET	1939-1940
FORTSÄTTNINGSKRIGET	1940-1944
LAPPLANDSKRIGET	1945
NOTKRISEN	1961

*Borde vi överväga
våra ord mot en dylik
mördare ?*

Februari manifestet

Ryskt deltagande i dödandet

1700-talet

Stora Ofreden 1713-1721

Ryska kosackernas härjningar i vår nejd år 1714
lämnade djupa spår och en ännu levande "Ryss-skräck"

Ryssen Kommer !!

De ryska kosackerna slog ihjäl, våldtog och misshandlade alla som kom i vägen

Tanken var att ju färre som bodde i Finland, desto bättre. Därför högg man ihjäl alla man kom åt. Även om det fanns en idé bakom alla grymheter behövde kosackerna knappast någon uppmuntran för att bränna, röva, våldta och tortera.

Särskilt många blev intagna på Korholmens hospital i Kronoby efter Stora Ofreden i början av 1700-talet, då många enligt hospitalets rullor blivit så svårt plågade av ryssarna att de mist förståndet

Håkan Vikström

Blodiga sanddyner

På Hailuoto utanför Uleåborg hade den 21 september 1714 närmare tusen flyktingar samlats. De hade flytt undan kosackerna i båt från olika delar av Österbotten.

Kosackerna hittade flyktinglägret och gick till angrepp med svärd och yxa. Sanddynerna färgades röda av blod då den värsta massakern i Finlands historia utspelades under några få morgontimmar. Alla vuxna höggs ihjäl, kvinnorna efter att ha våldtagits. Friska barn i lämplig ålder togs till fånga. Bara en handfull kvinnor skonades för att begrava de döda.. (Staffan Bruun)

Lilla Ofreden 1741-1743

Gränsen försköts fram till Kymmene älv och den nya hamnstaden Fredrikshamn gick förlorad

"Tässä pikkuviha Miettilän kylä tuhottiin"
Här utplånade Lilla ofreden Miettilä by

1800-talet

Finska kriget

Avgörande händelse i vår historia

Ryssland ockuperar Finland

1808-1809

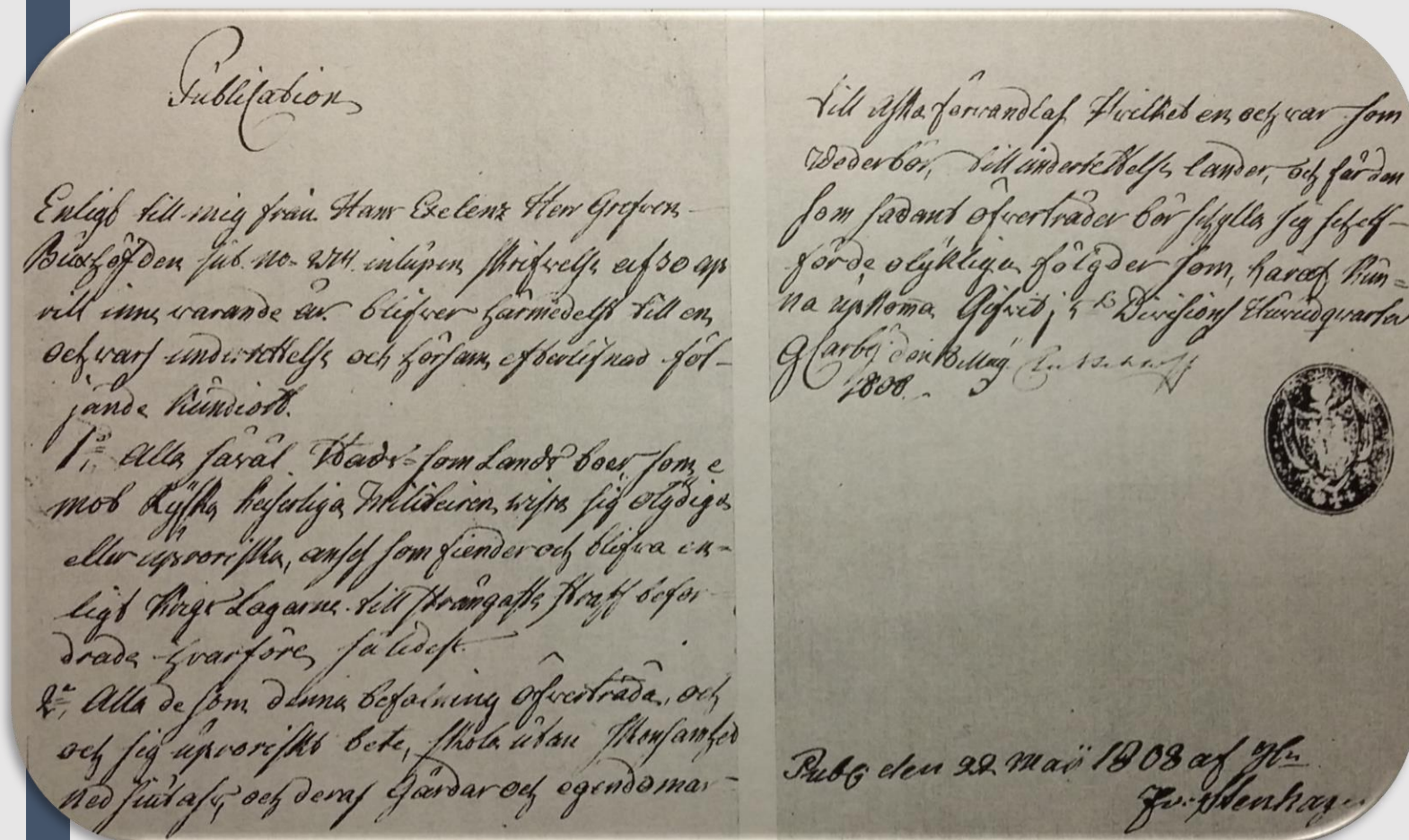
- Österbotten blir slagfält.
- Finland inkorporerades i det ryska kejsardömet.

"Publication" utfärdad av ryssarna efter vapenkuppen i maj 1808

Kungörelse i Finlands kyrkor den 22. maj 1808

- "De vilka visa sig olydiga eller upproriska mot den ryska militären, skall hotas med krigslagarnas strängaste straff, nämligen att **"utan skonsamhet nedskjutas, och deras gårdar och egendomar till aska förvandlas"**.

Förryskningen skapade motstånd vid sekelskiftet

Februarimanifestet år 1899 inledde en period av aktiv förryskningspolitik i Finland

Nikolaj II

Ryska örnen angriper Finlands jungfru

Bild: Edvard Istos 1899

Eugen Schauman skjuter generalguvernören Nikolaj Bobrikov 1904

Kejsarens personliga representant och den högsta chefen i storfurstendömet Finland. Schauman sköt sig själv strax efter dådet.

1900-talet

Nidvisan om Bobrikov

*Många ville mörda Nikolaj Bobrikov i
början på 1900-talet*

”Du åsnors åsna, skurkarnas skurk,
Du alla lurkars lurk!
Ifrån vårt land far genast bort,
Du ryska svin av sämsta sort.

Föraktat minne blir dock kvar
Ifrån tyrannens sat...s dar,
Och aldrig glömmes Finlands stam,
Hur ryska djävuln här for fram.”

Nidvisan sjöngs på Esplanad

Kapellet 16.6.1904

Citat från Staffan Bruuns bok/49

En Rysk kula fäller Jonas Jauckens

Inbördskrigets första offer i Gamlakarleby
16-åriga Jonas Jauckens föll för en rysk kula den 29.
januari 1918 i stadens befrielsestrid mot rödgardisterna

1918

27.1.– 15.5. 1918

Bryt Din Boja

Dikten som Jonas
Jauckens skrev 1 år före
han blev nedskjuten nära
Tullpackhuset mellan
Järnvägsbron och Västra
Parken

Bryt din boja av Jonas Jauckens:

*Bryt din boja folk i norden
efter seklers slaveri!
Låt oss värna fosterjorden!
Lita ej på härskarorden!
Vad de väga, veta vi.*

*Löften gåvos, löften brötos,
utav Rysslands härskarätt,
utav dem blott snaror knötos,
utav dem de hjältar skötos
som blott höllo på vår rätt.*

*Ej mot er blott, tsardespoten
höjdes Finlands starka röst
Rysslands frihet stolt det låter
Ryssland frihet den har åter
satt sin gadd i våra bröst.*

*Bida icke, hör vår maning
medan det ännu är tid
säger icke er en aning
att det måste ske omdaning
uti godo - eller strid*

Krigstider 1939-1945

Torsdagmorgon den 30 november 1939 flyger bombplan in över Finland från Sovjetunionen. Vinterkriget har börjat.

Försvarslinjer 1942-1944

Vammelsuun–Taipale linjen, VT-linjen på Karelska näset år 1944.

Terijoki – regeringen 1939

Terijokiregeringen, även kallad Finlands folkregering eller Kuusinen-regeringen var en sovjettrogen regim, utropad av Stalin, och med **Otto Ville Kuusinen** i ledningen, efter det sovjetiska anfallet på Finland 30 november 1939

Sovjets utrikesminister Molotov undertecknar biståndspakten mellan Sovjet och **Terijokiregeringen** 2.12. 1939. Stående från vänster: Zidanov, Vorosjilov, Stalin samt Kuusinen

Finland upplever igen en period av Rysslands försök till ockupering och underkastelse. Den finska armén gav sig inte utan ryssen fick ge upp efter 5 år av förnedrande motstånd.

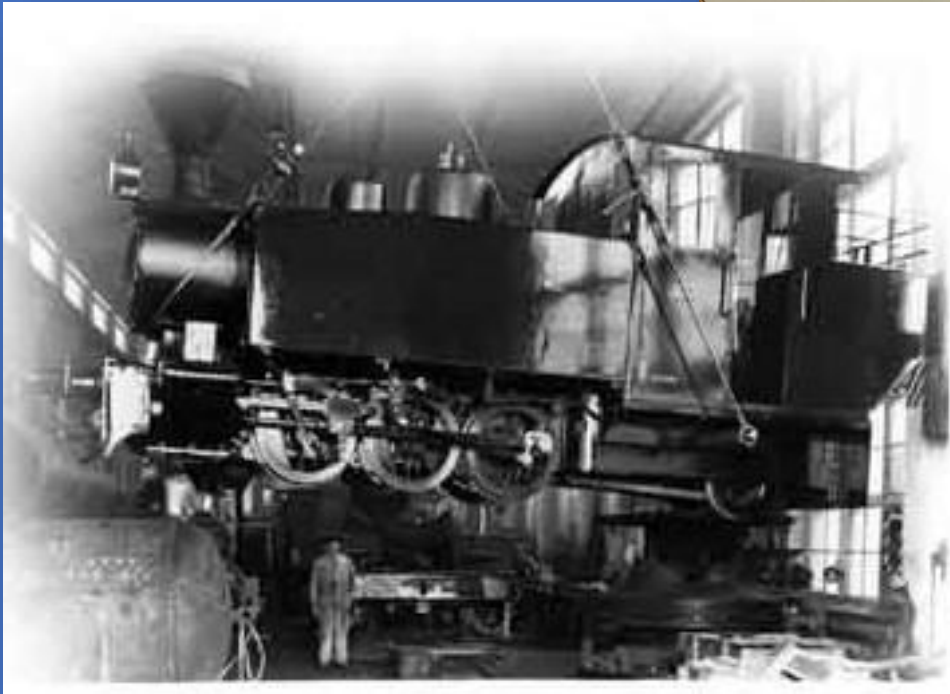

Krig och krigsskadestånd

1939-1945

- Vinterkriget 1939-1940
- Fortsättningskriget 1940-1944
- Lapplandskriget avslutas i april 1945

KRIGSSKADESTÅND

Exempel på varor som Finland tvingades leverera

535 fartyg

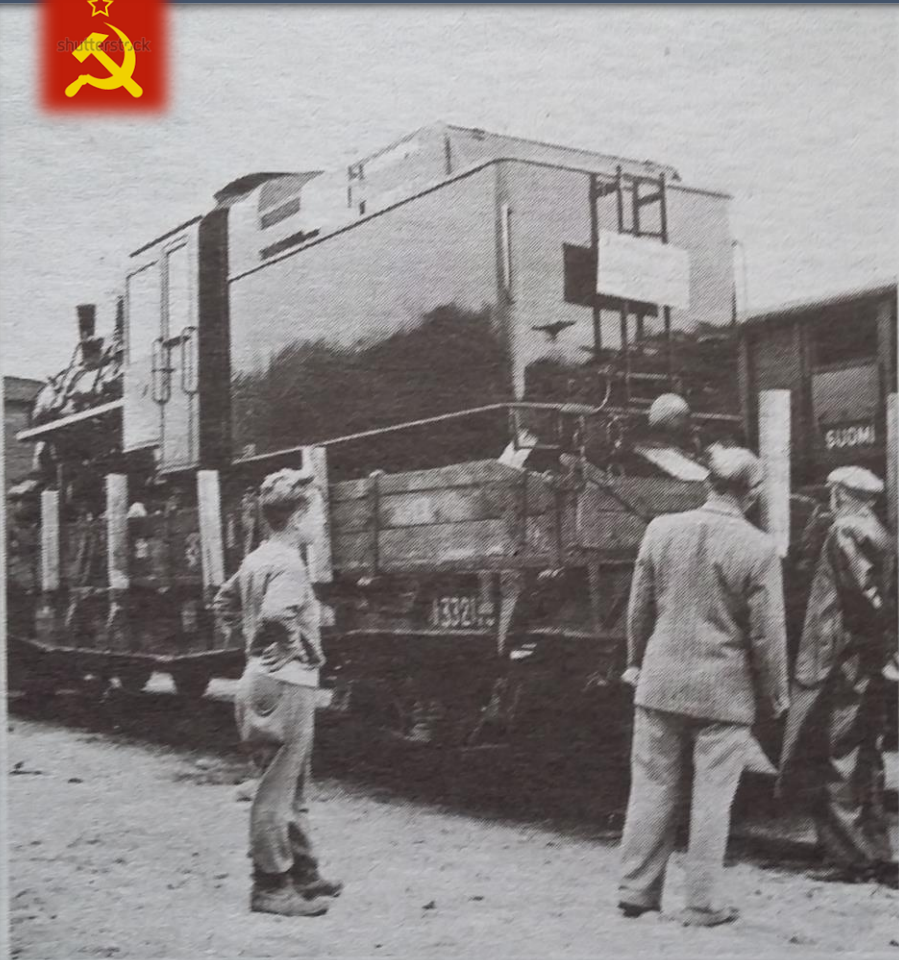
52500 elmaskiner

1140 transformatorer

ånglokomotiv

30 kompletta fabriker

Vi lever i skuggan av en oberäknelig granne

SKULDEN ÄR
BETALD
19.9.1952

4,5 miljarder euro
(2012)

*Historien
Förtäljer..*

Vad hade hänt ifall Finland inte kunnat betala krigsskadeståndet?

Krigsskadeståndet baserade sig på ett beslut som de allierade staterna USA, Storbritannien, Frankrike och Sovjetunionen påtvingade Finland.

Betalningen innehöll en tidsgräns.

Ifall Finland inte hade accepterat villkoren, skulle Sovjetunionen ha ockuperat Finland i sin helhet år 1956, med bifall av dessa länder.

"Segraren äger rätt till förlorarens kropp och egendom"

Vi Håller Ryss-ockupanten Borta

1948 - 1992

Om någon försökte anfälla
Sovjetunionen över Finlands territorium
skulle Finland bekämpa denna fiende
och be Sovjetunionen om militärt
bistånd.

VSB – avtalet

6.4.1948

*Fördrag om vänskap, samverkan
och ömsesidigt bistånd*

VSB-avtalet upphävdes
genom ett nytt avtal som
tecknades 1992

FINLANDISERINGSPERIODEN – Kekkonen 1956 - 1982

Notkrisen 1961

Notkrisen, var en politisk kris i Finland som utlöstes i oktober 1961, efter att Sovjetunionens utrikesminister Andrej Gromyko sände en not till Finlands regering med krav på att omförhandla och förlänga VSB-avtalet

Ryssland såg inte med blida ögon på att Olavi Honka (Bremer) ställde upp i presidentvalet.

Notkrisen är en av de händelser som bidragit till begreppet **finlandisering**, där en stormakt utövat påtryckningar för att styra ett mindre lands politik.

**Hur ser nästa
samarbetsform
eller kris ut ?**